

AZƏRBAYCAN MUSIQI MƏDƏNİYYƏTİNDƏ BEYNƏLXALQ TƏŞKİLATLARLA ƏMƏKDAŞLIQ

Maral ƏSƏDOVA

Maral Əsədova. "Azərbaycan musiqi mədəniyyətində beynəlxalq təşkilatlarla əməkdaşlıq". Məqalə Azərbaycan Respublikasının beynəlxalq təşkilatlarla əməkdaşlığına və bu qarşılıqlı əlaqələrin musiqi mədəniyyətinin inkişafındakı rolunun araşdırılmasına həsr olunmuşdur. Müəllif musiqi mədəniyyətinin inkişafı və dünyada tanınması baxımından beynəlxalq təşkilatların həyata keçirdiyi böyük layihələrin əhəmiyyətini açıqlayır.

Açar sözlər. Musiqi mədəniyyəti, qarşılıqlı əlaqələr, yubiley tarixləri, konsertlər, layihələr.

Azərbaycan musiqi mədəniyyətinin inkişafı prosesində beynəlxalq təşkilatlarla əməkdaşlıq mühüm əhəmiyyətə malikdir.

Müasir dövrdə Azərbaycanın mədəniyyət siyasətinin mühüm istiqamətlərindən biri olan beynəlxalq təşkilatlarla əməkdaşlıq məsələlərinin öyrənilməsi bir neçə istiqaməti əhatə edir. Bu baxımdan Azərbaycan Respublikasının YUNESKO, İSESKO, TÜRKSOY kimi təşkilatlarla əlaqələri önəmlidir. Bu təşkilatlarla əlaqələr elm və mədəniyyətin müxtəlif sahələri üzrə inkişaf etdirilir. O cümlədən, musiqi də diqqət mərkəzində olan sahələrdən biridir.

Beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən Azərbaycan musiqi mədəniyyətinə böyük maraq göstərilir və milli musiqi ilə bağlı bir sıra irimiqyaslı layihələr bunun bariz nümunəsidir.

Azərbaycanın müxtəlif beynəlxalq təşkilatlarla mədəniyyət sahəsində qurduğu geniş əməkdaşlıq əlaqələri ölkəmizin milli-mədəni ənənələrə sadıq qalaraq dünya sivilizasiyasına inteqrasiyası üçün əlverişli şərait yaratmışdır. Bu baxımdan YUNESKO ilə əlaqələr mühüm əhəmiyyətə malikdir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin qeyd etdiyi kimi, "Daim inkişaf edən və möhkəmlənən YUNESKO-Azərbaycan əlaqələri xalqımızın qədim, zəngin mədəniyyətinin beynəlxalq miqyasda tanınmasına, onun nailiyyətlərinin dünyada nümayiş olunmasına geniş imkanlar yaradıb. Azərbaycan muğamının, aşıq sənəti və xalçaçılığın, tar ifaçılığı və Novruz bayramının, xalqımızın maddi-mənəvi irsinin qiymətli abidələrinin, həmçinin milli mədəniyyətimizin və elmimizin görkəmli nümayəndələrinin təbliğinin YUNESKO tərəfindən diqqət mərkəzində saxlanması ölkəmizlə bu mötəbər beynəlxalq təşkilat arasında əlaqələrin yüksək səviyyəsinin bariz nümunəsidir" (1).

BMT-nin ixtisaslaşmış təşkilatı olan YUNESKO dünyanın təhsil, elm və mədəniyyət məsələləri sahəsindəki əməkdaşlığın ən böyük hökumətlərə forumudur. YUNESKO-nun fəaliyyəti ali məqsədə - təhsil, elm, mədəniyyət və kommunikasiya vasitəsilə insanların şüurunda sülhü müdafiə etmək ideyasını möhkəmləndirməyə yönəlmişdir.

Hazırda 193 dövlət YUNESKO-nun üzvüdür. O,

BMT və onun ixtisaslaşmış qurumları ilə sıx əlaqədədir. Həmçinin aparıcı dövlətlərarası təşkilatlarla (İqtisadi Əməkdaşlıq və İnkişaf Təşkilatı, Avropada Təhlükəsizlik və Əməkdaşlıq Təşkilatı, Afrika Birliyi Təşkilatı, Ərəb Dövlətləri Liqası, İSESKO və s.) da müqavilə əlaqələrinə malikdir. YUNESKO 600-dən çox qabaqcıl beynəlxalq və qeyri-hökumət təşkilatları ilə fəal əməkdaşlıq edir. Bütün bunlar təşkilatın nüfuzunu və genişmiqyaslı fəaliyyət dairəsini bir daha təsdiq edir.

YUNESKO-nun nəzdində müxtəlif sahələr üzrə yaradılmış Milli Komitələri fəaliyyət göstərir. Bunlardan: Muzeylərin Beynəlxalq Şurası (ICOM); Sosial Dəyişikliklərin İdarə edilməsi (MOST); Beynəlxalq Hidroloji Proqram (İHP); İnsan və Biosfer Proqramı (MAB); Beynəlxalq Bioetika Komitəsi (IBC); Beynəlxalq Musiqi Şurası; Beynəlxalq Teatr İnstitutu. Bu Milli Komitələr arasında Beynəlxalq Musiqi Şurasının olması diqqətəlayiqdir və musiqi sahəsində layihələrin həyata keçirilməsində böyük rol oynayır.

Azərbaycan - YUNESKO əlaqələri çox genişdir. Bu əlaqələr hələ sovet dövründən, Azərbaycan Sovet İttifaqının tərkibindəki respublikalardan biri olarkən başlamışdır. Daha sonra isə Azərbaycan Respublikasının müstəqilliyi dövründə geniş vüsət almışdır.

Azərbaycanın YUNESKO ilə əlaqələrinin qurulmasında və inkişaf etdirilməsində Ulu Öndər Heydər Əliyevin böyük xidmətləri olmuşdur. O, YUNESKO-nun Azərbaycan mədəniyyəti ilə bağlı təşkil etdiyi tədbirlərdə yaxından iştirak etmişdir. 1983-cü ildə Bakıda təşkil edilmiş "Şərq xalça sənəti" Beynəlxalq Simpoziumu zamanı Heydər Əliyev YUNESKO-nun Baş Direktorunun xüsusi məsləhətçisi Federiko Mayorla görüşmüş və bu dostluq əlaqələri Azərbaycan müstəqillik əldə etdikdən sonra Azərbaycanın YUNESKO ilə münasibətlərinə öz müsbət təsirini göstərmiş və beləliklə, Azərbaycanın təşkilatdakı uğurlarının təməli qoyulmuşdur.

1991-ci ildə müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra Azərbaycan Respublikası bir sıra əhəmiyyətli beynəlxalq və regional təşkilatlarla əməkdaşlıq siyasətini həyata keçirmişdir. Öz üzvlərinə dünya səviyyəli mütəxəssislərin, texniki yardımların, həmçinin elmi və pedaqoji kadrların hazırlanması, global elmi

layihələrdə iştirak etmək imkanlarından bəhrələnmək imkanı verən YUNESKO ilə əməkdaşlıq etmək qərarına gələn Azərbaycan Respublikası 1992-ci iyulun 3-də həmin təşkilata daxil olmuşdur.

YUNESKO-nun Nizamnaməsinə görə, üzv-dövlət təhsil, elm və mədəniyyətlə məşğul olan qurumların fəaliyyətini YUNESKO-nun işi ilə əlaqələndirmək üçün ilk növbədə Milli Komissiya yaratmaq yolu ilə müvafiq tədbirlər həyata keçirməlidir. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Heydər Əliyev bununla bağlı 21 fevral 1994-cü il tarixində sərəncam imzalamış və Milli Komissiyanın tərkibi müəyyənləşmişdir.

Azərbaycanın YUNESKO ilə əməkdaşlığının inkişafı nəticəsində ölkənin qədim və zəngin mədəniyyəti milli çərçivədən beynəlxalq səviyyəyə çıxıb, ümumdünya mədəniyyətin bir parçası olmuşdur. YUNESKO çoxtərəfli beynəlxalq təşkilat olduğu üçün onun vasitəsilə müxtəlif ölkələrin qarşılıqlı əməkdaşlığı üçün şərait yaranmışdır.

Azərbaycan YUNESKO münasibətlərinin inkişafında, onların canlanmasında və güclənməsində Azərbaycanın Birinci Vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban Əliyevanın əvəzolunmaz rolu olmuşdur. 2004-cü ilin sentyabrında Mehriban Əliyeva ənənəvi musiqinin, ədəbiyyat və poeziyanın inkişafına verdiyi töhfələrə, musiqi təhsili və dünya mədəniyyətlərinin mübadiləsi sahəsindəki xidmətlərinə və YUNESKO-nun ideyalarına göstərdiyi sadiqliyə görə bu Təşkilatın şifahi ənənələr və musiqi ənənələri sahəsində Xoşməramlı səfəri adına layiq görülmüşdür.

YUNESKO ilə səmərəli əməkdaşlıq nəticəsində mədəniyyət sahəsində Azərbaycanın üç maddi irs nümunəsi: "İçəri Şəhər, Qız Qalası və Şirvanşahlar Saray Kompleksi", "Qobustan Qara Sənəti Mədəni Landşaftı", "Xan Sarayı ilə birgə Şəkinin tarixi mərkəzi" YUNESKO-nun Ümumdünya İrs Siyahısına daxil edilmişdir. Eyni zamanda, Azərbaycanın 15 qeyri-maddi mədəni irs nümunəsi YUNESKO-nun Qeyri-maddi Mədəni İrs üzrə Rezentativ Siyahısına, 2 irs nümunəsi Təcili Qorunmaya Ehtiyacı olan Qeyri-maddi Mədəni İrs Siyahısına daxil edilmişdir. Bunlardan musiqi mədəniyyəti ilə bağlı olanları qeyd edək: "Azərbaycan Muğamı" 2003-cü ildə YUNESKO tərəfindən bəşəriyyətin qeyri-maddi irsinin şah əsəri elan olunmuş, 2008-ci ildə YUNESKO-nun Qeyri-maddi Mədəni İrsin Rezentativ Siyahısına daxil edilmişdir. "Azərbaycan Aşiq Sənəti" (2009), "Novruz" (2009), "Tar və onun ifaçılıq sənəti" (2012), "Kamança simli musiqi alətinin hazırlanması və ifaçılıq sənəti" (2017), "Yallı (Köçəri, Tənzərə), Naxçıvanın ənənəvi qrup rəqsləri" (2018), "Dədə Qorqud/Korkyt Ata/Dede Korkut irsi: Dastan mədəniyyəti, xalq nağılları və musiqisi" (2018) YUNESKO-nun Qeyri-maddi Mədəni İrsin Rezentativ Siyahısına daxil edilmişdir.

YUNESKO-nun mədəniyyətlə və bilavasitə musiqi ilə bağlı həyata keçirdiyi tədbirləri və layihələri bir neçə istiqamətdə səciyələndirmək olar. Bunlardan birincisi, görkəmli şəxsiyyətlərin - şair və yazıçıların, elm və mədəniyyət xadimlərinin yubileylərinin qeyd olunması ilə bağlıdır. İkinci istiqamət kimi, mədəniyyət tarixində

mühüm rol oynayan hadisələrin yubiley tarixlərinin keçirilməsidir. Üçüncü istiqamət müxtəlif əlyazmalarının və musiqi nümunələrin nəşrlərinin həyata keirilməsini əhatə edir. Bütün bu layihələrdə müxtəlif incəsənət növlərinin qarşılıqlı əlaqələrini diqqəti cəlb edir. Bu baxımdan musiqi də layihələrin ayrılmaz tərkib hissəsinə çevrilmişdir.

Hələ 1970-1980-cı illərdə YUNESKO ilə əməkdaşlıq Azərbaycan mədəniyyəti üçün mühüm əhəmiyyətli layihələrlə yadda qalmışdır.

1973-cü ildə böyük Azərbaycan şairi İmadəddin Nəsiminin 600 illik yubileyini qeyd etmək olar. Bu, Azərbaycan şairinin YUNESKO səviyyəsində qeyd olunan ilk yubileyi idi və sonradan digər görkəmli şairlərin və alimlərin yubiley tarixlərinin qeyd olunmasına yola açmışdır. Bundan sonra 2017-ci ildə İmadəddin Nəsiminin ölümünün 600 illiyi, 2019-cu ildə anadan olmasının 650 illik yubileyi YUNESKO səviyyəsində qeyd edilmişdir.

Digər Azərbaycan şair və yazıçılarından Füzulinin 500, Məhsəti Gəncəvinin 900, Molla Pənah Vaqifin 300, Mir Cəlal Paşayevin 100, İlyas Əfəndiyevin 100 illik və b. yubileylərinin keçirilməsini qeyd etmək olar. Eləcə də "Kitabi Dədə-Qorqud" dastanının

Bu yubiley tədbirlərinin hazırlanması və keçirilməsi incəsənətin bütün sahələrini əhatə edir. Bu baxımdan musiqi əsərlərinin yaradılması və səsləndirilməsi diqqətəlayiqdir. Məsələn, 2017-ci ildə Nəsiminin ölümünün 600 illiyi münasibətilə YUNESKO-nun Parisdəki qərargahında keçilən tədbirdə Azərbaycanın xalq artisti, YUNESKO-nun "Sülh artisti" Firəngiz Əlizadənin "Nəsimiyə İthaf" baletinin nümayiş olunması əlamətdar hadisədir. Bundan əlavə, demək olar ki, bütün yubiley tarixlərində bir sıra bəstəkar əsərləri meydana gəlmiş və həm Azərbaycanda, həm də xarici ölkələrdə səsləndirilmişdir.

Eyni zamanda, musiqi xadimlərinin yubileyləri də YUNESKO-nun layihələri sırasına daxil edilmişdir.

1985-ci ildə dahi Azərbaycan bəstəkarı və musiqişünası Üzeyir Hacıbəylinin 100 illik yubileyi YUNESKO-nun qəran ilə beynəlxalq miqyasda qeyd edilmiş, bir çox ölkələrdə festivallar, konsertlər keçirilmişdir. 2008-ci ildə Ü.Hacıbəylinin "Leyli və Məcnun" operasının, 2013-cü ildə "Arşın mal alan" musiqili komediyasının 100 illiyinin keçirilməsi YUNESKO təşkilatının tədbirlər siyahısına daxil edilmişdir. YUNESKO-nun Baş qərargahında "Leyli və Məcnun" operası nümayiş etdirilmişdir. Bu da həmin əsərlərin beynəlxalq müstəvidə Azərbaycan musiqi əlaqələrinin genişləndirilməsinə xidmət edən amildir.

2018-ci ildə görkəmli bəstəkar Qara Qarayevin 100 illik yubileyi YUNESKO-nun tədbirlər planına daxil edilmiş və yüksək səviyyədə qeyd edilmişdir.

YUNESKO tərəfindən həyata keçirilən nəşrlərlə, sərgilərlə, konsertlərlə bağlı layihələri də qeyd etməliyik. Belə ki, 1967-ci ildə "Qafqaz xalqlarının ədəbiyyatı" seriyasından fransız dilində M.F.Axundovun komediyaları, "Dünya xalqlarının musiqisi" seriyasından Azərbaycan muğamlarından ibarət iki val və iki audio-kasset buraxılmışdır (2).

Həmçinin, YUNESKO-nun Parisdəki baş qərargahında "Azərbaycan xalçaları" (1981), "Azərbaycan əlyazmaları" (1985), Londonda isə YUNESKO-nun himayəsi altında "Bakının memarlığı" (1985) sərgiləri keçirilmişdir. 1984-cü ilin noyabr ayında YUNESKO-nun baş qərargahında Azərbaycan Dövlət Rəqs ansamblının çıxışı olmuşdur. YUNESKO səhnəsində müxtəlif illərdə xanəndə Alim Qasimovun və bəstəkar Firəngiz Əlizadənin konsertləri də uğurlu olmuşdur.

2007-ci ildə Biznes Mərkəzində VII beynəlxalq audiovizual festivalı zamanı "Muğamın ekranlaşdırılması" beynəlxalq layihənin çərçivəsində "Süni bənövşələr" və muğam ustası Fərqanə Qasimovanın həyat və yaradıcılığına həsr olunmuş "Düşüncələrlə keçən günlər" adlı filmlərin ilk baxışı keçirilmişdir. 2007-ci ildə YUNESKO-nun maliyyə dəstəyi ilə "Azərbaycanın ənənəvi musiqi Atlası" internet saytı yaradılmışdır (3).

2008-ci ildə Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi ilə YUNESKO-nun baş qərargahında xoşməramlı səfirlərin illik yığıncağı çərçivəsində ölkəmizin gənc istedadlarının "Azərbaycanın xoşməramlı mələkləri" adlı konsert proqramı təqdim edilmişdir.

2018-ci ildə "Bakı prosesi"nin 10 illiyi ilə bağlı YUNESKO ilə birgə tədbirlər təşkil edilib. Azərbaycanın görkəmli bəstəkarı Qara Qarayevin 100 illik yubileyi UNESCO-nun baş qərargahında və Almaniyada qeyd olunub. İtaliyada, Türkiyədə və Almaniyada Azərbaycan muğamının YUNESKO-nun Bəşəriyyətin Qeyri-Maddi Mədəni İrsi üzrə Repräsentativ Siyahısına daxil edilməsinin 10 illiyi münasibətilə silsilə tədbirlər keçirildi.

YUNESKO ilə əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsində Azərbaycan mədəniyyətinin və görkəmli incəsənət xadimlərinin diqqət mərkəzində olması xüsusilə önəmlidir. Belə ki, 1999-cu ildə Azərbaycanın muğam ustası Alim Qasimov YUNESKO-nun Beynəlxalq Musiqi Şurasının birinci mükafatını qazanmışdır. 2008-ci ildə məşhur Azərbaycanlı bəstəkar və pedaqoq Firəngiz Əlizadəyə YUNESKO-nun "Sülh naminə incəsənət xadimi" fəxri adı verilmişdir.

Əlbəttə ki, YUNESKO-nun Azərbaycanla qarşılıqlı olduqca çoxcəhətlidir. Bu kimi əlaqələrin ölkəmizin musiqi mədəniyyətinin inkişafında və dünyada təbliğində mühüm rol və əhəmiyyəti vardır.

YUNESKO-nun həyata keçirdiyi tədbirlər haqqında məlumat daim mətbuat səhifələrində və internet mənbələrində öz əksini tapır. Bu baxımdan Azərbaycan Respublikası Prezidenti İlham Əliyevin (4), Azərbaycanın Birinci Vitse-prezidenti Mehriban Əliyevanın (5), Heydər Əliyev Fondunun (6) və eləcə UNESCO-nun (7) saytları dolğun informasiya mənbəyidir və dövlət səviyyəsində həyata keçirilən tədbirlər ətrafı işıqlandırılır. Bütün bu informasiyanın sistemləşdirilməsi Azərbaycan və YUNESKO arasındakı qarşılıqlı əlaqələrin dərinədən öyrənilməsinə və səciyyələndirilməsinə imkan verir.

Azərbaycan Respublikasının İSESKO ilə əlaqələri də geniş və səmərəlidir. Azərbaycanın İslam ölkələri üzrə təhsil, elm və mədəniyyət məsələləri ilə məşğul

olan təşkilat olan İSESKO ilə əməkdaşlığı çoxcəhətlidir və müxtəlif sahələri əhatə edir.

Sivilizasiyalararası dialoq daxil olmaqla, müxtəlif sahələrdə geniş miqyaslı və fədakar fəaliyyətinə, qayğıya ehtiyacı olan uşaqlara diqqətinə, onların yaşayış şəraitinin yaxşılaşmasına, təhsilə, həmçinin İslam aləmində görülən işlərə böyük dəstəyinə görə Mehriban xanım Əliyeva 2006-cı il noyabrın 4-də İSESKO-nun Xoşməramlı Səfiri adına layiq görülmüşdür.

Bakının rəsmən 2009-cu il İslam mədəniyyətinin paytaxtı elan edilməsi mərasimi də əlamətdar hadisədir. Mərasimdə İSESKO-nun Baş katibi Əbduləziz bin Osman əl-Tüveycri, İslam ölkələrini təmsil edən dörd nazir və nazir müavini, beynəlxalq təşkilatların, Avropa mədəniyyəti paytaxtlarının, Linz və Bakının qardaş şəhəri Hyustonun nümayəndələri iştirak etmişlər.

Eyni zamanda, TÜRKSOY təşkilatı ilə əlaqələr çox geniş və əlamətdar hadisələrlə zəngindir. Türk mədəniyyəti və incəsənətinin inkişafı üzrə Beynəlxalq Təşkilat olan TÜRKSOY Azərbaycanın və Türkiyənin təşəbbüsü ilə yaradılmış, bu dövlətlərlə yanaşı, qazaxıstanın, Qırğızıstan, Özbəkistan, Türkmənistan respublikalarını da öz tərkibində birləşdirir. TÜRKSOY-un yaradılmasında türk xalqlarının dil birliyi əsas götürülmüşdür. Təşkilat struktur etibarilə iki komitəyə bölünüb: Mədəniyyət və incəsənət tədbirlərinin birgə keçirilməsi üzrə Komitə, inzibati və hüquqi təmsilçilər üzrə Komitə.

TÜRKSOY tərəfindən Azərbaycanda və digər ölkələrdə mədəniyyət və incəsənət sahələri ilə bağlı layihələr həyata keçirilir. Musiqi ilə bağlı layihələrdən Üzeyir Hacıbəylinin "Koroğlu" operasının tamaşasının müxtəlif türkdilli ölkələrin solistləri və opera kollektivləri tərəfindən səhnələşdirilməsini qeyd edə bilərik. Bununla yanaşı, Türkdilli ölkələrin solistləri ilə Azərbaycan musiqi kollektivlərinin birgə konsert proqramları diqqətəlayiqdir. Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqının təşkilatçılığı, Şəki şəhər icra hakimiyyətinin və Mədəniyyət Nazirliyinin dəstəyi ilə keçirilən Şəki "İpək yolu" Beynəlxalq Musiqi Festivalında TÜRKSOY təşkilatı birgə layihələr geniş müstəvidə həyata keçirilir. TÜRKSOY bu festivalda mütəmadi olaraq maraqlı tədbirlər təqdim edir. Bunlardan Türkdilli ölkələrin geyimlərinin defilesi, Türkdilli ölkələrin solistlərinin Azərbaycan xalq çalğı alətləri orkestri ilə birlikdə konsert proqramını qeyd etmək olar.

Müasir dövrdə Azərbaycan dövlətinin mədəniyyət siyasətini, getdikcə daha çox qloballaşan və həm də siyasiləşən dünyanın siyasi hadisələrindən təcrid edilmiş şəkildə təhlil və şərh etmək olmaz, bu məsələdə hökmən siyasi amillərin mahiyyətinə və təsiretmə gücünə diqqət yetirmək lazımdır.

Mənəvi mədəniyyət sahəsində dövlətin nəzəri, təşkilatı və əməli fəaliyyəti, elm və mədəniyyətin nailiyyətlərindən bütün insanların istifadə imkanlarının təmininə, cəmiyyətin hər bir üzvünün hərtərəfli, harmonik inkişafı üçün şərait yaradılmasına yönəldilmişdir.

Mədəniyyət sahəsində dövlət siyasətinin mədəni irsin qorunması, yaradıcılığın dəstəklənməsi və mədəni sənayelerin dirçəldilməsi kimi prioritet istiqamətləri müasir dövrün tələblərinə uyğun şəkildə inkişaf etdirilməklə qədim və möhtəşəm Azərbaycan mədəniyyətinin və incəsənətinin qorunub saxlanılmasına, gələcək inkişafına və dünya mədəniyyətinə uğurlu inteqrasiyasına nail olmaqdır. Mədəniyyət və incəsənətin bütün sahələrində müasir informasiya-kommunikasiya texnologiyalarının tətbiqi islahatların əsas məğzi kimi nəzərdə tutulmuşdur.

Mədəniyyət siyasəti sahəsində həyata keçirilən müxtəlif vəzifələr sırasında görkəmli mədəniyyət xadimlərinin xatirəsinin əbədiləşdirilməsi üçün tədbirlər görülməsi; mədəniyyətin inkişafı fondlarının yaradılmasının təmin edilməsi; Azərbaycan Respublikasında milli mədəniyyətin tərəqqisi və müvafiq dünya mədəniyyəti ilə inteqrasiyasını, milli ənənələrin dirçəldilməsi və inkişafını, əhalinin mənəvi təlabatının ödənilməsinə təmin edən mədəniyyət əsərlərinin yaradılması üçün həvəsləndirici tədbirlərin görülməsi; mədəniyyət və

incəsənətin nailiyyətlərindən istifadə edilməsində vətəndaşların Konstitusiyaya hüquqlarının, əhalinin zəngin milli və dünya mədəniyyəti sahələrindən faydalanmasının təmin edilməsi; mədəniyyət təsisatlarının normal fəaliyyətinin, onların maliyyələşdirilməsinin və maddi-texniki bazasının möhkəmləndirilməsinin təmin edilməsi; mədəniyyətin ixtisaslı kadrlara olan ehtiyacının təmin edilməsi də qeyd olunmalıdır.

Müasir dövrdə yüksək milli mədəniyyət yalnız öz xalqına xidmət etməklə yekunlaşmır və həm də bəşəri xarakter daşıyır. Yaşadığımız müasir dövr mədəniyyətlərin eyniləşdirilməsinə, milli köklər və qaynaqlarından ayrılmasına qarşı çıxaraq onun gələcəyini, mədəniyyətlərin əməkdaşlığında, ünsiyyətində, bədii yaradıcılıq əlaqələrinin möhkəmlənməsində və qarşılıqlı fəaliyyətinin mütərəqqi prosesində görür. Bu gün Azərbaycan Respublikası dünyanın bir sıra ölkələri ilə mədəni əlaqə saxlayır. Bu mədəni əlaqələr millətlərarası ünsiyyət mədəniyyətinə, xalqların bir-birinə yaxınlaşmasına, onların arasında inam və etimadın möhkəmlənməsinə kömək edir.

ƏDƏBİYYAT

1. <https://news.milli.az/politics/230214.html>
2. <http://www.unesco.az/?options=content&id=27>
3. <http://atlas.musiqi-dunya.az>
4. <http://www.ilham-aliyev.az>
5. www.mehriban-aliyeva.org
6. <http://www.heydar-aliyev-foundation.org>
7. <https://whc.unesco.org/en/list>

Сотрудничество с международными организациями в музыкальной культуре Азербайджана

Статья посвящена сотрудничеству Азербайджанской Республики с международными организациями и исследованию роли этих взаимосвязей в развитии и пропаганде национальной музыкальной культуры. Автор характеризует значение проектов, реализуемых международными организациями в деле пропаганды за рубежом азербайджанской музыкальной культуры.

Ключевые слова. Музыкальная культура, взаимосвязи, юбилейные даты, концерты, проекты.

Cooperation with international organizations in the musical culture of Azerbaijan.

The article is devoted to the cooperation of the Republic of Azerbaijan with international organizations and the study of the role of these relationships in the development and promotion of the national musical culture. The author characterizes the importance of projects implemented by international organizations in the promotion of Azerbaijani musical culture abroad.

Key words. Musical culture, relationships, anniversaries, concerts, projects.